

Høringssvar - folketrygdloven og arbeidsmiljøloven

Høringssvar – forslag til endringer i folketrygdloven og arbeidsmiljøloven om medvirknings-, aktivitets- og tilretteleggingsplikten ved sykefravær

Hodepine Norge viser til høringen om forslag til endringer i folketrygdloven og arbeidsmiljøloven, og vil fremme følgende synspunkter:

Vi støtter målsettingen om lavere sykefravær og økt aktiv tilrettelegging i arbeidslivet, og anerkjenner de positive effektene dette kan ha for samfunnsøkonomien og arbeidsplassene. Samtidig understreker vi at lovverket bør ivareta den samlede deltakelsen i verdiskapende arbeid. Høy arbeidsledighet og utenforskap har langt større negative konsekvenser enn det sykefraværet som oppstår i det regulære arbeidsmarkedet.

For personer med kroniske hodepinesykdommer, er arbeidshverdagen ofte uforutsigbar og preget av perioder med betydelig funksjonsnedsettelse. Dette innebærer at tradisjonelle tiltak for oppfølging av sykefravær ikke alltid er tilstrekkelige. Lovendringer kan ikke ensidig legge ansvar på den sykemeldte; erfaring viser at mangelfull oppfølging sjelden skyldes motvilje fra arbeidstaker, men snarere ressursbegrensninger hos arbeidsgiver og manglende økonomiske insentiver for tilrettelegging. Kronisk syke arbeidstakere opplever tidlig økonomisk tap ved sykefravær, og økonomiske insentiver er derfor ikke den primære begrensningen.

Det er avgjørende at loven stiller tydelige krav til alle aktører som kan bidra til tilrettelegging, inkludert arbeidsgiver, lege og bedriftshelsetjeneste. For personer med migrene og andre hodepinesykdommer kan fleksibilitet i arbeidstid, hjemmekontor, stille arbeidsmiljø og mulighet for tilpasning av oppgaver være avgjørende for å opprettholde arbeidsdeltakelse. Erfaring viser at når slike tiltak ikke er praktisk gjennomførbare, reduseres både interesse og kapasitet hos arbeidsgiver og helsepersonell til å følge opp. Resultatet blir et system som i for liten grad ivaretar mennesker med kroniske lidelser.

En undersøkelse fra 2025 der 2329 medlemmer fra Hodepine Norge deltok, viste at 40% av de som er 100% uføre mente de kunne jobbet litt med godt tilrettelagt arbeid. Det viser både et ønske og en vilje til å arbeide, forutsatt tilrettelegging.

Vi vil særlig fremheve behovet for å beskytte arbeidstakere med uforutsigbare sykdomsforløp. Migrene og andre hodepinesykdommer kan medføre både akutte anfall og gradvis funksjonsnedsettelse, og tilrettelegging må være tilpasset slike dynamiske behov. Forslag som legger økt ansvar utelukkende på den sykemeldte, risikerer å ramme de mest sårbare og vil ikke fremme effektiv sykefraværsoppfølging.

Samarbeid og balanserte insentiver er nøkkelen. Lovgivningen må stimulere alle parter – arbeidsgivere, helsepersonell og arbeidstakere – til å bidra til tilrettelegging. Enhver endring som ensidig pålegger den sykemeldte plikter, uten tilsvarende krav til arbeidsgiver og andre ressurspersoner, vil være urettferdig og kan føre til ytterligere utenforskap.

Hodepine Norge anbefaler derfor at lovforslaget revideres for å:

- Sikre tydelig ansvar og insentiver for arbeidsgivere og helsepersonell i oppfølging og tilrettelegging.
- Ivareta personer med kroniske og uforutsigbare sykdommer, som migrene og andre hodepinesykdommer, gjennom fleksible og praktiske tilretteleggingstiltak.
- Prioritere verdighet, deltakelse og forebygging av utenforskap fremfor ensidig sanksjonering av den sykemeldte.

Vi håper departementet tar disse forholdene i betraktning i arbeidet med nye lovtekster for å sikre et inkluderende og effektivt arbeidsliv for alle, også personer med hodepinesykdommer.